

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ/5

Προπαγάνδα

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

□ Κατασκευή της συναίνεσης

Πώς επιβάλλουμε μια μάρκα απορρυπαντικών;

Πώς εκλέγουμε έναν πρόεδρο δημοκρατίας;

Στη λογική των «δημοκρατιών της αγοράς» αυτές οι ερωτήσεις ή αναρωτήσεις συγχέονται.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

- Edward Bernays (1891-1995)

- Propaganda 1928

Από τη στιγμή που οι επιλογές των μαζών είναι καθοριστικές, αυτοί που θα κατορθώσουν να τις επηρεάσουν έχουν την πραγματική εξουσία. Η σύγχρονη δημοκρατία προϋποθέτει μια νέα μορφή αόρατης διακυβέρνησης, που δεν είναι άλλη από την προπαγάνδα. Τελειοποίηση και συστηματοποίηση τεχνικών με βάση τις κατακτήσεις της ψυχανάλυσης.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

□ Edward Bernays

Ανηψιός του Ζίγκμουντ Φρόϋντ.

Από τους πατέρες των «δημοσίων σχέσεων».

Σύμβουλος των μεγάλων αμερικανικών εταιρειών στην
διάθεση των οποίων έθεσε όλες τις σύγχρονες
διαφημιστικές τεχνικές.

Ψυχαναλυτής των ασθενών εταιρειών

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Στις αρχές της δεκαετίας του 1950 ο Εντουαρντ Μπερνέϊς ενορχήστρωσε τις εκστρατείες πολιτικής αποσταθεροποίησης στην Λατινική Αμερική, που συνοδεύτηκαν από την ανατροπή κυβερνήσεων, όπως της Γουατεμάλας, με τη συνεργασία της CIA

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία

1951, με ελεύθερες εκλογές ο Jacobo Arbenz (1913-1971) εκλέγεται πρόεδρος της Γουατεμάλας. Αγροτική μεταρρύθμιση. Απαλλοτρίωση με αποζημίωση των χέρσων εκτάσεων της United Fruit Company.

1951-54 Μεγάλη εκστρατεία στις ΗΠΑ

1954. Επέμβαση της CIA, πραξικόπημα, Castillo Armas.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Το βάρος της βιογραφίας.

Γεννήθηκε στη Βιέννη. Ο πατέρας αδελφός της γυναίκας του Φρόϋντ. Η μητέρα του, η Άννα Φρόϋντ, αδελφή του Ζίγκμουντ.

1892, μετανάστευση της οικογένειας στις ΗΠΑ.

Πατέρας, έμπορος δημητριακών.

Εντουαρντ, γεωπονική στο Κορνέλ.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Εγκαταλείπει την γεωπονική για την δημοσιογραφία.

National Nurseryman. 1912

Ιατρικές επιθεωρήσεις από το 1913. Πώς από δημοσιογράφος, διαφημιστής νέου τύπου και στη συνέχεια ο δημιουργός των δημοσίων σχέσεων και του spin.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Spin

Η χειραγώγηση (ειδήσεων, μέσων, κοινής γνώμης) και η πρακτική, σε μεγάλη κλίμακα, της συστηματικής παρουσίασης και ερμηνείας των γεγονότων από μια συγκεκριμένη οπτική γωνία (Μεριστική, μονομερή κ.λπ).

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Η στρατηγική του να μετατρέψεις κάτι που φαίνεται εμπόδιο σε πλεονέκτημα ή ευκαιρία, να κάνεις ένα αντικείμενο αντιπαράθεσης ή αμφιλεγόμενο, επιθυμητό και αποδεκτό

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Η εμφάνιση:

1. Διεύρυνση της δημοκρατίας. Δικαίωμα ψήφου, ανάπτυξη του συνδικαλισμού
2. Αύξηση της δύναμης και της επιρροής των επιχειρήσεων
3. Μαζική οικειοποίηση και ανάπτυξη της προπαγάνδας από τις επιχειρήσεις προκειμένου να διατηρήσουν την εξουσία τους εντός των πλαισίων της διευρυμένης, αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

□ Gilded Age

Μετά το τέλος του αμερικανικού Εμφυλίου (1865), άνοδος των εταιρειών: Firms, Trusts, Corporations

Robber Barons

Αντρίου Κάρνεγκι 1835-1918 (ατσάλι)

Τζον Ροκφέλερ 1839-1934 (Πετρέλαιο, Standard Oil)

Κορνέλιους 1794-1877, Ουίλιαμ (1821-1885) Βάντερμπιλτ
(σιδηρόδρομοι)

Ακραία συγκέντρωση πλούτου, σκάνδαλα, συγκρούσεις.

Πώς θα απευθυνθούν στο κοινό, πώς θα κινηθούν στη δημόσια σφαίρα

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία

□ Ludlow Massacre, 20 Απριλίου 2014

Η αστυνομία και οι μπράβοι του Τζον Ροκφέλερ πυροβολούν στο ψαχνό. Νεκροί και γυναίκες και παιδιά. Αντίδραση. Η δουλειά του Ivy Lee (1877-1934)

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Propaganda, Το δοκίμιο

1-4 Οι βάσεις, κυρίως πολιτικές και ψυχοκοινωνικές, των δημοσίων σχέσεων

5-6 Η συμβολή των δημοσίων σχέσεων στο πλαίσιο των οικονομικών και πολιτικών θεσμών

7-10. Η κοινωνική μηχανέυση. Οι υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν οι ΔΣ στην υπόθεση των γυναικών, στην τέχνη, στην κοινωνική εργασία, στην εκπαίδευση, στην επιστήμη.

11 Οι μηχανισμοί της προπαγάνδας

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Το 1913 ο E.B δημοσιεύει στο *Medical Review of Reviews* κριτική για το θεατρικό έργο του Eugene Brieux *Damaged Goods*

(*Les anarques, 1901*). Το ταμπού(σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα) Η ενημέρωση

Richard Bennet (1872-1944)

- 1.Κάτι που είναι εμπόδιο και αντικείμενο διχογνωμίας να το μετατρέψει σε θετική υπόθεση
- 2.Τεχνική του τρίτου πόλου, που θα χρησιμεύσει ως αξιόπιστος διάμεσος μεταξύ του αμφιλεγόμενου αντικείμενου και του κοινού και θα αλλάξει την πρόσληψη.

Sociological Fund Committee

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Ενρίκο Καρούζο (1873-1921)

Νιζίνσκι (1890-1950) Ρωσικά Μπαλέτα

Στιλ, Χρώμα, Υφάσματα, Ανδρική κομψότητα

Αντί να περιγράψεις αυτό που είναι, το συνδέεις με
κάτι άλλο που το κοινό πραγματικά επιθυμεί
(Φρόϋντ)

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Επιτροπή Creel

George Creel (1876-1953)

Δημιουργήθηκε από τον πρόεδρο Τόμας Γούντροου Ουίλσον (1856-1924) προκειμένου να πειστεί η κοινή γνώμη για την συμμετοχή των ΗΠΑ στον Πόλεμο (6 Απριλίου 1917)

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Θεός Σαμ: I want you for US Army

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

Four Minute Men

Ο Bernays αξιοποιεί την εμπειρία της επιτροπής
μετά το τέλος του πολέμου

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

1. Κοινωνικές επιστήμες (ψυχολογία, κοινωνιολογία, κοινωνική ψυχολογία, ψυχανάλυση)
2. Τεχνικές των Κοινωνικών Επιστημών (δημοσκοπήσεις, μετρήσεις, ερωτηματολόγια, ομαδική συμβουλευτική).
3. Φιλοσοφική και πολιτική θεμελίωση των ΔΣ.
Δεοντολογία

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

ΓΛΥΠΤΙΚΗ πάνω στα σαπούνια Ivory της Proctor and Gamble
ΕΠΙΒΟΛΗ του πρωινού με αυγά και μπέϊκον ως τυπικά
αμερικανικού. Με την βοήθεια γιατρών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Κούλιτζ. Καλλιτέχνες. Γεύματα στον Λευκό Οίκο. Ο
πρόεδρος δεν είναι απόμακρος και ψυχρός.

ΔΙΑΔΟΣΗ του καπνίσματος στις γυναίκες. American Tobacco Co.

Φαλλικό σύμβολο, αντιπροσωπευτικό της αντρικής εξουσίας (Ο
ψυχαναλυτής Abraham Arden Brill, 1874-1948, από τους
πρώτους που ασκεί αυτό το επάγγελμα στις ΗΠΑ).

Παρέλαση Πάσχα 1929, Νέα Υόρκη. Οι δαυλοί της ελευθερίας.

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

«Η συστηματική μελέτη της ψυχολογίας του πλήθους ανέδειξε τις δυνατότητες που προσφέρει στην αόρατη κυβέρνηση των κοινωνιών η χειραγώγηση των κινήτρων που προσδιορίζουν την ομαδική δράση. (...)Αν μπορέσουμε να κατανοήσουμε τους μηχανισμούς της συλλογικής νοοτροπίας, δεν θα μπορέσουμε να ελέγξουμε τις μάζες και να τις κινητοποιήσουμε κατά την θέλησή μας , χωρίς αυτές να το αντιληφθούν;»

Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία/5

- Walter Lippmann(1889-1974), Public Opinion (1922) *«Η κατασκευή των συναινέσεων θα είναι το αντικείμενο επεξεργασμένων διαδικασιών. Η τεχνική της, που θα στηρίζεται στην ανάλυση και όχι πλέον σε μια γνώση διαισθητική, βελτιώνεται με την έρευνα στην ψυχολογία και στα μαζικά μέσα ενημέρωσης»*
- Gustave Le Bon, Psychologie des Foules (1895)